

48 . Cajvana | Județ: Suceava | Punct: Dealul lui Borodea (cătun Codru) | Anul: 2001

Anul: 2001

Cod RAN: 147651.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Hallstatt

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Mircea Ignat, Sorin Ignătescu

Instituții: Universitatea "Ștefan cel Mare", Suceava, Universitatea "Ștefan cel Mare", Suceava

Raport

Săpăturile arheologice de la Cajvana (sat Codru, jud. Suceava) au vizat cercetarea unei necropole tumulare situate pe platoul numit "Dealul lui Borodea", platou aflat în apropierea confluenței pârâului Solca cu Suceava. Necropola, în prezent, este afectată grav de folosirea agricolă a terenului destelenit, pentru prima dată, în anul 1988. De atunci și până astăzi mulți tumuli de mici dimensiuni au fost aplatizați sau chiar au dispărut.

Săpăturile din campania 2001 au reluat cercetări mai vechi, efectuate în anii 1989 și 1990, când au fost investigați 11 tumuli. Observațiile și materialele arheologice descoperite atunci au permis individualizarea certă a unui nou grup cultural hallstattian târziu pe teritoriul României, pe care l-am denumit podolo-moldav, datat în a doua jumătate a secolului VII și în sec. VI a. Chr.2

Având în vedere noutatea descoperirilor, dar și conservarea precară a multor tumuli, investigațiile arheologice au fost reluate în campania din 2001, când s-au săpat trei tumuli (T 12, T 13 și T 14), situați în puncte diferite pe platoul "Dealul lui Borodea". S-a urmărit cunoașterea unor situații diverse privind ritualurile ca și inventarele funerare. A fost avută în vedere, de asemenea, surprinderea unor eventuale elemente de stratigrafie orizontală. S-a avut în vedere tumuli cu dimensiunile actuale, diferite (T 12: diam. = 16 m, h. = 1,4 m; T 13: diam. = 7 m, h. = 0,75 m; T 14: diam. = 6 m, h. = 0,5 m).

Săparea acestor movile, din punct de vedere a ritualurilor funerare, nu au furnizat date nemaiîntâlnite în anii precedenți. Astfel, s-a cercetat un tumul (T 12) cu mantaua formată din două straturi, situație întâlnită în campaniile precedente (T 1/1989), cu mențiunea că mantaua inferioară a lui T 12 era formată dintr-un pământ adus din altă parte care a fost foarte puternic tasat.

Ca și în anii precedenți (T 5/1989), doi tumuli săpați în 2001 (T 12 și T 13), nu conțineau materiale osteologice. Această situație este și mai dificil de interpretat întrucât T 5 și T 13 nu cuprindeau nici o piesă de inventar.

În schimb, în T 14 a fost găsită o cantitate impresionantă de oase incinerate, dar care nu sunt umane. Situația a mai fost întâlnită și în T 10/19903. Cele de mai sus arată diversitatea de ritualuri practicate la Cajvana și, din câte cunoaștem, incinerarea unor animale nu este întâlnită între alte vestigii aparținând grupului podolo-moldav.

O situație particulară a fost surprinsă în T 14, unde s-a dezvelit o masă de cărbuni de lemn, arsă pe loc, dar care, prin dimensiunile ei, nu poate fi considerată ca provenind dintr-un rug funerar. Cărbunele este din esențe diferite de lemn și el a fost surprins în două sectoare, provenind probabil din arderea a două bârne masive. Trebuie să menționăm că situații similare s-au mai întâlnit în grupul cultural podolo-moldav.

Spre deosebire de cele două campanii precedente, când s-au găsit arme, piese de podoabă, ceramică, între care și un vas lucrat cu roata, săpăturile din anul 2001 au furnizat un inventar funerar săracăcios, compus din două vase și o brățară de bronz. Cu toate acestea, piesele menționate diversifică repertoriul tipologic al materialelor de la Cajvana.

În ceea ce privește ceramica s-a putut preciza, ca noi tipuri, un vas borcan cu marginea evazată, cu brâu continuu și o cupă cu corpul rotunjit și gât scurt, cilindric, cu buza puțin evazată. Spre deosebire de vasul borcan care are o pastă zgrunțuroasă, cu ardere inegală, cupa este modelată dintr-o pastă fină, cu puțin degresant, cu suprafața netezită, de culoare maronie, cu pete negre.

Brățara de bronz este de tipul celor cu capetele deschise, cu două spire și secțiunea semirotundă. Brățările în grupul podolo-moldav nu sunt numeroase și o astfel de brățară, din câte cunoaștem, nu a mai fost întâlnită în acest grup. În schimb, prezența în mantalele unor tumuli a unor unelte și așchii de silex este curentă și astfel de piese au fost găsite în mantaua superioară a tumului T 12.

Din cele mai sus prezentate succint, săpăturile din campania anului 2001, deși nu au adus rezultate deosebite, putem să subliniem că ele au completat informațiile cu privire la această necropolă și implicit cele privind manifestările specifice ale grupului cultural podolo-moldav pe teritoriul României. Menționăm că cercetările periegetice și informațiile mai vechi au relevat, în Depresiunea Rădăuți, și alte monumente similare, ceea ce arată o intensă locuire în această perioadă. Ne surprinde, totuși, că până în prezent nu s-a depistat nici o așezare corespunzătoare acestor necropole tumulare.

Menționăm că inventarul arheologic mobil va fi predat Complexului Muzeal Bucovina - Suceava, unde se află și descoperirile din anii precedenți. Întrucât terenul este utilizat de un deceniu și ceva ca teren arabil, ar trebui ca el să revină la destinația inițială, cea de fânață naturală, pentru a conserva aceste vestigii.

Note

- 1. Mentionam ca necropola a intrat în literatura de specialitate ca fiind la Cajvana, localitate reprezentativa, catunul Codru nefiind marcat nici pe harti.
2. Mircea Ignat, Un nouveau groupe culturel du Hallstatt tardif sur le territoire de la Roumanie, *Studia Antiqua et Archaeologica*", VII, 2000, p. 331-344. Mentionam ca redactorii volumului au modificat numele localitatii din Cajvana, cum e corect, în Casvana, denumire incorecta.
3. Acest material osteologic se afla în studiu la dr. Dan Botezatu din Iasi.

Informații suplimentare online

[Raportul 1310 din cronica.cimec.ro](http://raportul1310.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
